

שיירת הל"ב

בימים אלה עומד להופיע בהוצאת מערכות הספר "ימי אוקטובר", המכיל אוסף כתבות על מלחמת יום הכפורים. אנו מביאים סיפור אחד מתוך הספר — "שיירת הל"ב" מאת עמנואל בריקדמא.

שיירת הל"ב

"אני דפוק לאללה", אמר מאיר'קה, כשפגשתי בו לאחרונה. כל החגים במילואים. חוקן בריא תקעו לנו. ראש-השנה, כיפור וסוכות — בתעלה". אבל מאיר'קה שהוא אופטימיסט מושבע, מוצא מייד את היתרונות הכרוכים ב"דפק" הזה. "לפחות", חיך, "יהיה לי קצת זמן בשביל ספרים, שאני מת לקרוא ולא הולך לי לפתוח אותם". השבוע הלכתי לבקר את מאיר'קה אחרי המבול. כאשר נכנסתי לחדרו, שבקיבוץ נתיב הל"ה, לא היה שם איש. רק ה"דובי" של ערן, בנו הצעיר ביותר, שכב פרקדן על הרצפה, עיף מיום שלם של משחקים. "הלך", אמרתי לעצמי, בשעת ערב זו, "להשכיב את הילדים". מול שבקיבוץ עדיין אין נועלים דלתות ואפשר לחכות לו לאדם בתוך ביתו.

דאגתי לו, למאיר'קה. בימים הראשונים של המלחמה, כאשר התחילו מגיעות הידיעות על הבקעת קו המעוזים טרדה אותי, נוסף על הדאגה הכללית, מחשבה אחת — מאיר'קה ידעתי, שהוא מ"פ — וככל שהיכרתיו ב־23 שנים של ידידות, סביר היה, לדידי, כי האיש הקורא, אחרי 11 בשעת ההסתערות יאמר כך, כמיטב מידותיו האנושיות, בשעת חילוך, נסיגה ומאמץ להצלת הנפש. דאגתי למאיר'קה, היתה לה, איפוא, על מה להתבסס.

לרווחתי, לא האריכה הדאגה ימים. כבר ביום רביעי, היום החמישי למלחמה, הופיעה בעיתונים ידיעה קצרה, מאת אחד הכתבים הצבאיים, שכללה סיפור מופלא על חיילי אחד המעוזים שנחלצו כולם והצליחו להגיע, לאחר לילה של הסתננות דרך קווי האויב, אל כוחותינו, כשהם בריאים ושלמים. אחד החיילים שיבח באוזני הכתב את תושייתו וכושר מנהיגותו של המ"פ מאיר'קה, איש קיבוץ נתיב הל"ה, שבלעדיהם לא היו מגיעים כל ה־32, לרבות הפצועים, אל כוחותינו ואל משפחותיהם.

נשמתי לרווחה. הוא חי! כעבור ימים ספורים, פגשתי בעמיתי, מיכה שגריר, והוא סיפר לי אפס קצהו של האפוס, שכבר שם לו בהיסטוריה: "שיירת הל"ב".

★

יצר השעשוע הז'ורנאליסטי שבי העמיד אותי מייד על משחק המלים שבין מאיר'קה מנתיב הל"ה מול הל"ב. אך, במחשבה שניה — הל"ה מול הל"ב. שני לילות טראגיים, בהפרש של 25

שנים בתולדות מלחמות ישראל. שתי דראמות של לילה אחד, של אנשים בודדים, המשחקים על הקלף הגבוה ביותר, בתנאים הנחותים ביותר — חייהם. אבל הל"ב שרדו והם מסוגלים לספר את קורות הלילה ההוא.

מאיר'קה של כל ימות השנה הוא איש שקט ורגוע. עם חיוך ממזרי כלשהו ובעל פנים, שלמרות ארבעים שנותיו, שמרו על ארשת הנעורים שלהן. על דרך האמת, ה"בייבי־פייס" שלו היה מאז־ומעולם עילה להלצה. יש בו מין מזיגת בלתי־נשכחת של איש היודע לחיות, של אהבת הדברים הטובים והיפים שבחיים — ויסקי טוב, אוכל טוב, ארצות רחוקות ונשים נאות — עם דחפים חזקים למדי לעשות משהו. ופירושו של דבר יכול להיות עבודה פשוטה על גבי טרקטור; עשיית תארים אקדמיים, בגיל מאוחר יחסית, תוך שנתיים; או הקמתו וניהולו של מפעל תעשייתי.

מאיר'קה איבד את פני הנער שלו. כמו שנכנס לחדר המואר, עם החיוך הבלתי־משתנה מתחת לשפם, ראיתי את צדעי־השיבה החדשים שלו. ה"אהלן" היה קצת יותר עיף. איש שחזר מדרך ארוכה, ארוכה מאוד.

דרך ארוכה — של 12 קילומטרים בסך־הכל, אשר הפרידו בין המעוז, בגזרה המרכזית, ובין אותו גיא, בין שתי דיונות מדבריות, שם נאספו הל"ב בשני טנקים ישראלים. 12 קילומטרים, שבסופם היה הפי־אגנד — הפי־אגנד המקורי ביותר והעצוב ביותר, שידעתי בימי־חי.

שבת של יום־הכיפורים. יחידתו של מאיר'קה, שהתפרסה על מרבית הגזקה המרכזית של התעלה, היתה מורכבת מאנשי־מילואים, ירושלמים ברובם, חלקם שוב לא צעירים. הם ירדו לכאן, כאנשי מילואים רגילים, בערב ראש־השנה, להחליף את הסדירים, שאישו את הקו לתקופת החגים — כדי שיוכלו הנערים לצאת לחופשה. היחידה פרוסה על כמה מוצבים, עם מאיר'קה וסגנו באחד המעוזים.

בצהריים החלה הפגזת־תופת. קנים של 160 מ"מ, שהם, כתיאורו של מאיר'קה, "רק משהו קצת פחות מפצצה אטומית", החלו הולמים על המעוז. תוך שעה קצרה, ראה המעוז את המצרים צולחים בהמוניהם את התעלה, בכל הדרכים האפשריות. הכל קרה במהירות מסחררת. השלווה הרגועת של שלוש שנות הפסקת־אש נהפכה תוך דקות מעטות לתופת של אש.

★

"במשך השבת כולה", מספר מאיר'קה, "ניתכה עלינו הפגזה ללא־הפסק. הצולחים עברו על פנינו ושעטו קדימה. לא ידענו בדיוק מה קורה ביתר המעוזים. לזמן־מה עדיין היה טלפון, אך זה נותק עד־מהרה. נותר רק האלחוט. במוצאי־שבת דומה היה, שהעניינים מתייצבים. שמעתי את קולו של אריק שרון, שאך נתמנה למפקד העוצבה בגזרה שלנו.

אבל השמחה היתה, כנראה, מוקדמת. ההפגזה נמשכה כל הלילה. למחרת, ביום ראשון, קמנו ומצאנו את הצבא המצרי, שריון וחיי"ר, ממוקם בעורפנו, על הגדה המזרחית. התחלתי לספור את הטנקים. הגעתי ל־50 הפסקתי. התפגזה לא חדלה לרגע. ביום ראשון", הוא מספר, "ידעתי כבר שני דברים: שזה רק